

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Braşov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Braşov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Duker Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmerling,
ner., Heinrich Schalek & Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAMĂ** pe
pagina 8-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ IESSE IN DEBUTU:
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la bote ofi-
ciile postale din Intra și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administrațiunea, Piața mare,
Tergul Inului Nr. 80. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
plar 10 bani. — Ațat abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 278.

Braşov, Joi 16 (29) Decemvrie.

1904.

Activism și Tiszaism.

Înainte cu câte-va zile am re-
produs părțile esențiale dintr'un in-
terviu asupra situațiunii și a poli-
ticei Românilor din Ungaria, ce l'a
publicat „Epoca“ din București și
pe care l'a avut un redactor al
acestui diar cu baronul Eudoxiu
Hurmuzachi din Bucovina.

Decă revenim ađi la acest in-
terviu, o facem pentru a lămuri o
cestiune, ce vedem, că se discută
în colónele foilor române în multe
teliuri, fără ca până acum să fi fost
precisată în mod îndestulitor.

Cestiunea a ajuns a fi foarte ac-
tuală și se póte marca cu următo-
rele cuvinte: Care este însemnăta-
tea reală a propagandei de față ac-
tiviste între Români ardeleni, bănă-
țeni și ungureni?

Trebuie să credem, că însemnă-
rile, ce și le-a făcut redactorul dia-
rului bucurescean despre convorbi-
rea amintită mai sus, sunt în gene-
ral esacte. După aceste însemnări
br. Hurmuzachi a admis între al-
tele posibilitatea, că contele Tisza
va căuta să câștige și pe Români
și îi va solicita a trece pe terenul
activității și a intra în parlament.
„Eu cred“, dișe d-sa, „că vor intra
în partidul d-lui Tisza în schimbul
unor concesiuni naționale“.

Să fi mai adaus d. Hormuzachi,
că firese lucru ar mai fi, ca acti-
viștii români să caute a face pe o-
posanții cei mai radicali în dietă.
Acastă observare noi n'am reprodu-
s-o, pentru-că sta în contradicere cu
cea dintăiu.

După-ce distinsul politician ro-
mân bucovinean a pornit de la pre-
misa, că Tisza va simți póte trebu-
ința de a câștiga și pe Români, era
învederat să conchidă la întrarea a-
cestora în partidul guvernului. Și
fiind-că în viața politică o mână
spală pe alta, și compromisele se
încheie pe baza axiomei de drept
do ut des, urma de sine, ca d. Hur-
muzachi să presupună, că în acel
cas întrarea Românilor în partidul
lui Tisza se va săvărși numai „în
schimbul unor concesiuni naționale“.

Cum însă convorbirea din ces-
tiune s'a ținut tocmai pe ămpul,
când se lățișe vestea, că Tisza ar fi
făcut deputaților din partidul său
Șerban, Ciocan, Sâmbăteanu — Szom-
bathy ș. a. cele trei promisiuni cu
pricina, ne vine a crede, că pe lângă
informațiunile sale și părerile ce le-a
aflat în cercurile guvernamentale din
capitala română, vor fi contribuit și
famele acelea a-l face să cređa în
eventualitatea întrării activiștilor ro-
mâni în partidul guvernului ungu-
resc.

Dér acésta n'a admis'o, decât
sub condițiunea „unor concesiuni
naționale“ date în schimb. Decă
frunțașul bucovinean ar cunoșce din
propria sa experiență stările politice
dela noi, de sigur că n'ar fi riscat
nici un moment de ale confunda cu
cele din Austria și fie chiar cu cele
din Bucovina.

„Activismul“ la noi, — înțele-
gem pe cel actual de legea nouă —
ru este și miei că póte fi întemeiat
pe axioma amintită: îți dau ca să-mi
dai, fiind-că el este sugerat chiar
de aceia, cari vor să ia tot, fără să
dea ceva în schimb.

Activismul de ađi, care umblă
rătăcind fără de program, fără de
o țintă clară și bine determinată,
fără de prospecte pentru viitor, um-
blă legat la ochi și împins colo și
colo de cei dimprejur, cum se în-
têmplă în jocul de-a măța órbă, a-
cest activism n'a fost alta de la in-
ceput decât o solicitare constantă
ca Români să părăsescă politica lor
națională, politica de postulate și să
întré în hora liberală-guvernamen-
tală-maghiaro-evrească.

Să nu uităm, că semnalul miș-
cării activiste mai nouă la noi l'a
fost dat încă Coloman Szell, când a
declarat în cameră, că el e gata a
primi și a sta de vorbă cu or-ice
Român, care va veni la el să-i vor-
bescă despre părăsirea pasivității!

Jocul activist între Români se
face prin urmare ađi gratuit, pentru
mai mare glorie a centralismului și
absolutismului parlamentar maghiar.
Cei ce trag sforile și sfârșesc
mecanismului stau toți, conscient or
inconscient, sub presiunea stăpânirii
tiszaiște, or în cazul cel mai bun
sunt hipnotizați de ea.

Braşov, 15 (28) Decemvrie.

Turcia și Bulgaria. Din Sofia se
telegrafiază, că ministrul de externe al
Bulgariiei a adresat către toți represen-
tanții bulgari din străinătate o notă-circu-
lară, prin care îi autorisază, să declare gu-
vernelor europene, că *Bulgaria nu ia
răspunderea pentru urmările atitudinii ac-
tuale a Turciei.*

În Grecia a isbuenit zilele aceste
crisă ministerială. *Delyanis* a fost însă-
rcinat cu formarea noului cabinet. Aces-
tui cabinet i-se va da disolvarea camerei.

Lățiți cultura plantelor industriale în popor!

— Urmare. —

Că lucrurile nu au ajuns încă la noi
ca în România și póte să n'ajungă nic-
odată, este de a se mulțumi faptului, că
țeranul nostru cultivă fie-care și alte
plante; mănâncă gogóșe și pâne anul în-
treg și aprópe fie-care casă își are cup-
torul ei de pâne și face pâne în casă.
Satele noastre și-au păstrat încă pășunile
și pădurile comunale și-și pot ține vacile de
lapte în ele, încât relativ stau și se hră-
nesc mult mai bine decât săteanul din Ro-
mânia. Dér cât o să dăinuiescă și aceste?

Este destul de trist, că au putut lu-
crurile s'ajungă acolo, ca să avem și noi
pelagră în diferite comitate, și s'avem pe-
lagra și între noi, nu numai cei ce se duc
la muncă în România, ei și dintre ómenii
cari n'au eșit din munții lor afară.

Și de ce să ne espunem la un even-
tual eșec și risic cu cultura porumbului
nesigur, tot-deuna vóind să forțăm natura
cu cultura cucuruzului la munte, unde

este destul de nesigur, când l'am puté
forțe ușor înlocui cu alte plante indus-
triale mult mai bănóșe și mai sigure, căci
ca producțiunea unui pogon putem să
cumpărăm producțiunea a 3-4 pogóne
de cucuruz, din cea mai bună calitate. Și
așa sătenii noștri de la munte mănâncă
mai mult porumb de România, decât din
cel produs de ei, care este și mai puțin
copt, decât cel de România.

O atare plantă industrială ar fi în
prima linie *inul*. Inul reușese perfect la
noi atât pentru sémântă, cât și pentru
fuior pe tóte văile, delurile și plaurile, la
câmp ca și la munte până pe la cele din
urmă *hodăi și case răslețe* din munte.

III. Cultura inului și fabrica de topil inul de la Șercaia.

Inul reușese perfect la noi pretu-
tindenea și sunt și brațele necesare cari
să-l muncescă. Nu-l vatēmă nici bruma,
nu-l mănâncă nici ciorile și nici bursucul,
ursul și mistrețul; este deci planta cea mai
sigură și la munte. Tóte țările muntóșe
și cele cu clima umedă au o întinsă și
înfloritóre cultură și industrie de prelucrat
inul: Tirolul, Elveția, Boemia, Turingia,
Belgia și Olanda. Tocmai inul este planta
cărreia îi place fórte mult în țeline și în pã-
mântul bogat de pădure și în clima
umedă de la munte, cu multe neguri, cétă
și róuă. Și acolo el reușese de minune
și se póte topi la róuă. În munții noștri
el ar găsi terenul și clima propice, ar găsi
și brațele necesare, cari să se ocupe de
el, să-l cultive, topescă și să-l și lucreze
și condițiuneze, până în stadiul de a fi
dat în comerțul mare. El le-ar oferi ocu-
pațiune de ajuns și câștig la ei acasă,
vara și érna pentru bărbați, femei și copii,
pentru ómenii robuști și debili.

Pentru el avem un tesaur fórte pre-
țios și nesecabil de bogăție și producțiune
în industria țextilă casnică, în iscusința și
dihăcia femeilor nóstre de a-l tórce, țese,
năvădi, alege și broda. De multe-or în cel
din urmă cătun și pe la casele răslețe din
munții, acolo unde érna ține câte 7-8 luni
de zile și unde ești tentat a crede că Ro-
mânul zace a lene tótă ziua pe piei de
urs și de lup netăbăcite, ai cărui vecini îi
sunt prea des, acolo găsesci în nisce căș-
cióre simple și modeste adevěrate lucrări
artistice, produse pe un rėsboi primitiv
și alese cu mult gust și artă, cari ar puté
face onóre or-cărui salon regesc și prin-
ciar.

Seriitorul acestor rënduri făcuse mai
în cesți ani o excursiune sus în munte, la
una din trecétorile României a și găsit sus
la pajură la o mică distanță de frontieră,
nu prea umbată, la o harnică femeie 9
peschișe de borangic și ibrisim în valóre
de câte un *pol* (pol = Napoleon = 20
Lei) fie-care, tóte făcute de ea în casă,
și harnica femeie 'mi destăinu, că ea mă-
ritase 2 fete și mai deduse la fie-care fată
incă câte 5 atari peschișe. Eță 19-20 bu-
căți — tot așa de frumóșe de peschișe de
cap, ca și bucăți de perdele — pentru
or-care salon — în valóre de 20 napo-
leoni făcute într'o căsuță destul de mo-
destă și până ce un popor are atari pro-
duse în industria casnică ca ale Brăncencelor
și celor din Muscel, Seliștenelor, Reșină-
rencelor și celor din Argeș, n'are să péră
și nici motiv de a emigra în America.

Ce s'ar alege de acea femeie har-
nică din pasul Giuvala, ca și din cele

multe de prin *Fundata, Pórta etc.* etc.
cu sutele și miile, decât ar fi îndrumate,
încuragiate și susținute de institute bă-
nesci și ómenii întreprindători și prevě-
đóri, dându-le ori învățându-le să-și pro-
ducă și cultive ele în fin de tors, tot așa
de subțire și de móle ca mătasa, dér mai
durabil decât ea? Pe lângă prelucrarea
borangicului, a mătasei și lănei țigăie și me-
rinóșe, să le învățăm deci să producă inul
cel mai fin posibil, și care la densele în
munte reușese cel mai fin în fuior și să-l
lucreze și esporteze în *fire* ca fuior, ori ca
țesături, broderii etc.

Pretutindenea din industria mică de
casă s'a format industria mare de fabrică
și prin concentrarea celei dântăiu și-au câș-
tigat pânea milioane de ómeni. Inul cel
mai fin, cel din Belgia, a dus la desvol-
tarea supremă a broderiilor, cunoscute sub
numirea de *dantele de Bruzela* — cari se
cântăresc ca aurul lămurit, — un mic gu-
ler ori pelerină vëndându-se până la 20,000
franci. Inul bun de Olanda a dus la des-
voltarea pânzeturilor de in în massă, încât
și la noi pânzeturile de in să numesc
pânză de Olanda, séu *Olanda pur și
simplu.*

(Va urma.)

Situațiunea politică.

Astăđi, 28 Decemvrie, la órele 12
din și se deschide din nou dieta. Până în
momentul când scriem rëndurile aceste,
nu șcim încă ce s'a întimplat în ședința
de ađi.

În ajunul redeschiderii au circulat
mai multe versiuni despre însemnătaea
ședinței de ađi. Așa se crede, că ședința
ar fi fórte scurtă și nimic altceva nu se
va întimpla, decât se va ceti rescriptul
regal de deschidere și se va stabili ordi-
nea de și a ședinței proxime. După o altă
versiune, ministrul președinte Tisza va în-
treba din nou opoșiția, decât e aplecată
ori nu, acum în ora a 12-a, a-i vota indemn-
nitatea bugetară pe timp scurt, ca să nu
fie silit a disolva camera și în stare de
excelex.

Se mai crede, că contele Tisza va
propune amânarea din nou a ședințelor
până la 5 Ianuarie. Dieta să nu se amâne
adecă prin rescript regesc, pentru-ca să
se dea posibilitatea de a-o convoca ori
când până la 1 Ianuarie, pentru a-se vota
indemnitatea în cas când totuși ar suc-
ceda un compromis.

Se crede mai mult în posibilitatea,
ca ministrul președinte Tisza să apeleze
din nou la partidele din opoșiție a-i vota
indemnitatea. Acésta reiese cel puțin din-
tr'un comunicat al oficiosului „Magyar
Nemzet“ în care se dișe următoarele: „Nu
șcim în acest moment cu ce dispoșițiuni
se va întórce opoșiția din provincie. Decă
ea a primit cu suflet sincer și cinstit ade-
vërata dispoșiție a poporului, atunci tre-
buie să se deștepte în ea dorul de o paci-
nică soluțiune, fără de nici un cuget re-
servat, fără a pretinde jertfe inoportune
și fără a cere satisfacțiuni personale. Decă
c'o astfel de dispoșiție va întimpina *pro-
poșițiunile ce se vor face la 28 Decemvrie*
și decât va da doveđi, că vré munca rodi-
tóre, atunci anul nou se póte să aducă
țării o *înłorsătură norocóșă și pacinică*“.

Comunicatul oficiósei budapestane
lasă a-se presupune, că contele Tisza va
mai face în ședința de ađi o ultimă încer-

oare, fie pentru a ajunge la o înțelegere cu cei cari îl răsboiesc, fie pentru a înlătura pericolul stărei de *cacex*.

Că moment remarcabil în situațiunea de față amintim conferența de ieri a comitetului diriguitor al partidelor opoziționale unite. Conferența s'a ocupat cu candidările de deputați în singuraticile cercuri electorale. Resultă de aici, că acum și opoziția e convinsă, că dieta se va dizolva și în stare de exlex.

Serbătorile Crăciunului apusean au trecut relativ în liniște. Nu s'a făcut din nici o parte vr'o declarațiune politică. Tăbărele ce se combat, conducători și greșari, s'au odihnit după atâtea neune frământări. A fost însă numai o liniște aparentă această, căci mișcarea electorală s'a început de-a binele. Atât partidul guvernamental, cât și partidele unite opoziționale încep să dea năvală asupra cercurilor electorale. O aparițiune caracteristică a situațiunii e fără îndoială și aceea, că partidul guvernamental candidază cu duimul viceșpani și solgăbirae, cari în împrejurările actuale sunt cei mai acomodabili candidați.

Diua de azi va fi în tot casul măcar în parte decisivă.

Din camerele române.

Demisiunea miniștrilor I. Brătianu și V. Lascar.

În ședința de Lună a camerei și a senatului român prim-ministrul Sturdza a comunicat Adunării, că d-nii Ion I. C. Brătianu ministrul de externe și V. Lascar ministrul de interne *și-au dat demisiunile*, cari au și fost primite.

De-ocamdată interimatele acestor ministere vor fi ținute în modul următor: d-l D. Sturdza la afacerile străine, ér ministrul de instrucțiune Haret la interne. În vederea împrejurărilor prin care trece guvernul, prim-ministrul a rugat camerele, ca ședințele să se amâne până Joi, adică mâine, ceea-ce s'a și primit.

În ședința de Lună a senatului d-l general Lahovari și-a dezvoltat interpellarea sa privitoare la amnestierea pentru amenzi școlare și amenzi pentru alte convențiuni, înșirând mai multe cazuri, unde li-s'a secestrat țeranilor și lucrurile cele mai necesare, pentru a pute scóte banii, cu cari au fost amendați.

Ministrul Costinescu răspunde, că a dat ordine speciale, ca să nu se mai vëndă vitele locuitorilor. Răspusul s'a luat la cunosință.

Se votéză apoi legea pentru amânarea facerei statistice a populației și facerea recensământului fiscal cu începere de la 1 Aprilie 1905.

Urméză la ordinea zilei proiectul de lege pentru ratificarea măsurilor luate de

guvern, relative la *prohibițiunea exportului porumbului*.

La discuțiune iau parte d-nii general Lahovari, ministrii Sturdza și Costinescu. În fine se primesce proiectul cu majoritate de voturi.

Prefectul poliției capitalei d-l I. G. Saita, a înaintat ieri *dimisiunea sa* d-lui H. Spuru Haret, ministrul interimar de interne. D-l Saita a fost rugat de către d-l Haret, ca să ocupe postul său până la numirea definitivă a noului ministru de interne.

Se susține svonul, că în noul cabinet vor intra d-nii *Poni, Morțun, Missir, general Cوند și Vintilă Brătianu*, ér din ministerul actual vor eși ministrii Stoicescu, Porumbaru și Giani.

Diarele conservatore înregistreză scirea, că în cas că nu s'ar pute aplana crisa, ce a isbucnit în sfoul partidului liberal în urma conosecutelor demisionări, prim-ministrul d-l Sturdza va căuta să obțină disolvarea camerelor și să facă noue alegeri.

Regimul escluderei limbei naționale în Polonia.

Se scie și e dovedit cu mii de exemple, că Prusia și-a pus de gând să germanizeze Polonia, stirpind din rădăcină limba națională a Polonilor. Êta o dovadă recentă: guvernatorii provinciilor Dantzig și Bromberg au trimis de curênd o circulară corpului didactic din aceste regiuni, în care *opresc pe institutori de a vorbi limba poloneză la ei acasă în raporturile lor familiare*. Circulara dice textual, că administrațiunea prusiană, „nu va pute lăsa la locurile lor pe acei institutori, cari nu se vor conforma acestui nou ordin“.

Este curios să audă mărturisirea, prin'o circulară oficială, că în loc de a cuceri rasa și spiritul Poloniei, institutorii sunt în pericol ei înșiși de a fi cucești. Dér se scie, că institutorii germani iau adesea în căsătorie fete și femei polonese. Sub influența femeii, *în casă se vorbesce limba polonă*. Acesta vrea s'o împiedece circulara amintită, ca și cum circularile ar pute face ceva în această cestiune.

Dér în Polonia prusiană se întâmplă și alte lucruri. Nu numai că nu este permis a-se vorbi în toate școlile decât limba germană, ci lucrătorii de la căile ferate sunt opriți de a schimba vr'o vorbă în limba poloneză în timpul serviciului, sub pedepsă de a-i concedia imediat. Poșta, care primesce și imparte scrisorile ale căror adrese sunt scrise în franțuzesce, englesesce sau în italianesce, le înapoiezá.

Esistă la posta din Posen și la cea din Bromberg funcționari traducători speciali, pentru a feri pe factorii de a confunda limba poloneză cu cele-lalte limbi străine, a căror întrebuițare e facultativă.

Și cu toate aceste mészuri draconice, germanisarea nu înainteză.

Anul trecut s'a votat o lege prin care se interdice Polonesilor de a cumpéra bunuri reale, fără a da dovești de civism guvernământului. Ce ar mai pute inventa óre administrațiunea prusiană pentru germanisarea Polonilor? Experiențele, ce le face Prusia — în multe privințe îndroduse și de administrațiunea maghiară la noi în țeră pentru *asimilarea Nemaghiarilor* — evident, că nu merg pe calea cea mai bună. E greu și e imoral a desnaționalisa un popor cu trecut istoric și cu forță puternică de viață.

Răsboiul ruso-japonez.

Manciuria.

În *Manciuria* e relativ liniște. Micile ciocniri de avantajposturi, ce zilnic se dau între adversari, n'au alt scop decât studiarea terenului. Grosul trupelor stau însă nemişcate, așteptând momente mai favorabile de încăerare, ceea-ce nu se crede că se va întâmpla în curênd.

Agenția „Reuter“ primesce din Tokio scirea, că în Japonia se fac mari pregătiri pentru a i-se trimită lui *Oyama* ultimele rămășite de trupe disponibile atât din arma infanteriei, cât și a artileriei. Japoneseii fac tot ce pot pentru a-și întări armata, căci Rusia a trimis în lunile din urmă un număr mare de trupe spre Mukden și va mai trimite mereu. Pe la finea lui Ianuarie Kuropatkin va dispune de 500,000 ómeni cu aórope 2000 de tunuri.

Corespondenții diarelor rusesce aflați la Mukden asigură, că Japoneseii sufer mult în urma epidemiilor și a frigului și că în armata lor se produc numéroșe desertări cari iau un caracter serios. În ultimul timp un pluton de cavalerie japoneză s'a predat Rușilor. Desertorii declară, că în lagêrul lor esistă o bolă misterioasă, urmată adese-óri de mórte.

Port-Arthur.

Luptele continuă la *Port-Arthur*. Cu toate sforțările Japoneseilor însê, progresele și succesele lor sunt fórte încete și dubii. Se află încă tot înafară de linia de fortificațiuni principală și mult va trece încă până să ajungă la asediarea adevăratelor forturi.

După o scire mai nouă din *Cifu*, Joia trecută Japoneseii au atacat din nou *Port-Arthurul*. Atacul s'a dat nóptea. Urmarea lui a fost o luptă grozavă cu baioneta, care a prieinuit o *teribilă pushire în șirurile japoneze*. După acest atac ne-

succes *Japonezii s'au retras*, lăcând pe teatrul luptei *mai multe sut' de cadavre* și având un număr estra ordinar mare de răniți.

Se mai anunță, că în luptele din jurul colinei de 203 m. generalul *Nogi* a fost *grav rănit*. Mai multe glónte i-au sfredelit brațul drept. *Nogi* zace acum grav boinav în spitalul din Dalny.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Decemvrie.

Fondul Dr. Iosif Hodoș. La inițiative directorului Dr. Pavel Opriza s'a înființat în târna această la gimnasiul gr. or. din Brad un nou fond sub titlul de *mai sus și cu menirea, ca din venitele lui să se dea profesorilor de la acest gimnasiu ajutore la tipărirea de manuale de școlă, scrieri de valóre literară, prelegeri publice óri disertatiuni, cum și ajutore pentru escursiuni de studii*. Fondul s'a înființat din suma de 85 cor. 70 bani, la care directorul Dr. Opriza a contribuit 43 cor. 70 bani, profesorul Dr. Ioan Radu cu 12 coróne, preotul Petru Rimbaș (Brad) cu 10 coróne și învêțătorul pensionat Alexandru Draia (Cristior) cu 20 cor. Conform statutelor, aprobate de consistorul archiepescan sub nr. 10041 Școl., Fondul se va inactiva după-ce suma capitalului va creșce la 2000 coróne, din venitele cărora 80% se vor distribui ca ajutore, ér 20% se vor capitalisa. Augmentarea fondului se va face prin contribuiri benevole, prin donațiuni și legate, prin 10% din taxele de examinare la gimnasiul din Brad (emendare, primire, privaști, etc.), prin 30% din taxele pentru atestate, duplicate etc., pe cari directorul gimnasial le cedéză fondului, prin venitul de la petreceri etc. Administrarea fondului o prevede o comisiune de doi profesori în frunte cu directorul gim. sub supraveghirea reprezentanței gimnasiului.

Datoria publică a României. După proiectul prezentat camerelor de ministrul Costinescu, datoria publică se va ridica la 1 Aprilie 1905 la 1 bilion 359 927.235 lei din care se vor amortisa în cursul anului 23.823.696 lei și va rămâne la 1 Aprilie 1906: 1.336.103.538 lei. Creditele cerute sunt de 85 milioane 880,751 lei pentru plata a 16 anuități, suma e aprópe aceeași ca în anul trecut. Spesele pentru plata anuităților sunt prevêdute cu 500.000 de lei; pe exercițiul în curs erau de 800 mii lei. După tablele de amortisare, în 1958 vor fi amortisate toate împrumuturile actuale. Capitalul nominal împrumutat a fost de 1 miliard 607 milioane 383.460 lei.

Scolari în ajutorul țerănimeii. Foile din România ne aduc scirea despre o faptă frumoasă sêvrșită de elevii liceului Sf. Sava din Bucuresci. Acești elevi au cotizat între deoșii și au strins suma de 600 lei pe care au înmănat-o directorului liceului, ca acesta la rëndu-i să o remită ministerului de interne. Banii sunt destinați spre a se cumpéra prumb la țerani din România, cari în urma recoltei rele din acest an au ajuns în mare miserie.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din trecutul telegrafiei.

(Telegraful și poesia. — Depeșile cele mai costisitoare, à 72,000 franc. — Altă depeșă à 22500 franc. — Telegrafiare în jurul pământului. — Poesii telegrafate.)

— Fine. —

Ceea-ce n'a succes pentru durată dăinuitoare în 1858, a succes pe deplin în 1866. Firesce, după jertfe și oboseli, de cari uoi, bieții de Români, abia ne putem da sémă. Fortes fortuna adjuvat. În 27 Iulie 1866 era în activitate un cablu, a cărui aședare se începú cu 20 zile mai înainte. Înția depeșe comerciale, espedată prin acest fir suboceanic, o primi Londra din America și notéză cursul Bursei din 28 Iulie 1866: „*Aur 50, Londra 164 1/2, Bonds 7 1/4, Bumbac 36 c., liniștit*“. Telegrama asvirlea relațiile lunei vechi cu lumea nouă de-a dreptul cu 12 zile înainte, căci ultimele sciri sosite cu posta, datau din 16 Iulie!

La noi în țeră și pe sub streșina noastră numai la cabluri transatlantice nu

ne stătea capul. Eram îndestulți cu telegrafia aeriană. Ba și cu diligențele postale. Dér jur-împrejurul nostru încolteau germanii prezentului. Carol își pusese piciorul pe pământul României, Ungurioli-se iveau zile mai senine, ér Austriei li mergea réu la Königraetz. Prusia se gândea de-ocamdată la răsboiul, dér după terminarea luptelor și răfuiala diferențelor, își întórse privirile și asupra cablului comercial. Mesagiul de deschidere al Corpurilor legiuitoare ale Prusiei a fost telegrafat pe de ntregul către lumea nouă și la două zile după pronunțarea-i în Berlin, apăru tipărit în toate diarele din America de Nord. Êta, întâia depeșă de estensiune remarcabilă, transmisă prin firul suboceanic! Telegrafarea ei a costat neted 22500 de franci: sumă frumoasă, care ar fi zăpăcit urf búzunarul plătitorului. Noroc, că entusiastul trimițtor era milionarul Peabody, care nu s'a sinchisit la audul cifrelor.

Astăzi funcționezá deja 15 cabluri între Europa și America de Nord; 2 între Europa și America de Sud; 1 între Africa și America de Sud; 1 între Africa și Australia. De vr'o doi ani s'au aședat

și în Oceanul Pacific 2 cabluri, cele mai uriașe în lungime (14.000 km.), unul american, celălalt engles. Cu ocaziunea inaugurării cablului american s'au espedat din New-York două depești de felicitare: una către apus, alta către răsărit. Fie-care și-a făcut cursul în jurul pământului în *dece (10) minute*. Fără de telegrafări intermitente, ar face acest ocol într'o secundă.

Deja din casul lui Peabody putem observa, că telegramele chilometrice sunt solicitate séu cel puțin cu drag primite de diare. Și altmintreli se dice, că gusturile se schimbă, dér sub acest raport gustul diarelor a rēmas persistent, ba grație estensiunii remarcabile a telegramelor: au obținut și avantajii însemnate de la Administrațiile telegrafelor. Adevărat, că telegrafisti nu sunt de-o părere cu „superiorii“ și când vine la rënd câte-o astfel de telegramă lunguță (cam de la 1000 de cuvinte în sus) don tiligrafistu dá cu pumnu 'n masă, decât e Român; se scarpină după urechi, decât e Ungur. E de prisos să adăogăm, că domnul de vis-à-vis (care ia telegrama) încă nu bolborosesce cuvinte măgulitoare la adresa gazetei, când

i-se tăcânesce numărul cuvintelor. (Să dicem, d. e., 4000).

Poesii telegrafate. Marele diar engles „*Times*“ publicase mai anul trecut o poesie de Rudyard *Kipling*. Poesia are titlul: „*The Settler*“ și preamăresce munca și pacea și munca pacnică și binecuvântările păcei. Curiozitatea apariției nu zace atât în valórea intrinsecă a poesiei, cât mai mult în faptul, că versurile au ajuns la Londra prin *fir telegrafic*, tocmai din Africa sudică, unde petrecea Chamberlain, și unde se dusesse și poetul *Kipling*. În cheltueli de telegrame nici o gazetă nu e tocmai scrupuloasă, dér apariția poesilor nici-odată nu e atât de urgentă ca să reclame imediat iutela curentului electric, cu deosebire decât fie-care cuvânt al telegramelor costă 3 coróne. Și atâtea taxa pe cuvânt a telegramelor date din Africa de Sud până în Anglia. „*Times*“ și-a permis însă luxul, ca să-i cêrá lui *Kipling* espedierea telegrafică a poesiei. Poesia conține 385 de cuvinte, prin urmare telegrafarea ei a costat 1155 cor. Nu prea sunt poeți, cari să aibă admiratori atât de sinceri, încât să le solicite creațiunile sub riscul celor mai mari cheltueli; pot

Co'onia macedo-romăna din Constanța adresează un apel manifest către studenți, invitându-i să întreprindă o excursiune în Macedonia la Bitolia, cu ocaziunea aniversării a 25-a de la înființarea liceului român din acest oraș, aniversare, ce va avea loc în curând.

Școlile catolice din România. În urma sentinței aduse de consiliul de instrucție al ministerului român de instrucție în procesul contra școlilor catolice din România, direcțiunile școlilor catolice din Iași, Galați și Brăila a fost — precum se știe — somate, ca până la 10 Dec. st. v. a. c. să înainteze cererile de autorizare a personalului didactic la ministerul de instrucție, căci în caz contrar școlile vor fi închise. Acum se scrie din București, că avizul inspectorului general al învățământului D. A. Teodoru asupra cererilor înscrise de autorizare, a fost aprobat. Personalul didactic al acestor școli a fost recunoscut, însă numai pentru specialitățile, pe cari a dovedit că posedă în mod oficial și suficient și pentru anumite clase. Se va vedea acuma dacă aceste școli vor putea funcționa cu autorizațiunile acordate personalului lor didactic. Se mai anunță încă, că ministerul va publica dările acestea o deciziune privitoare la școlile congregațiunii catolice.

Concertul Reuniunii române din Brașov. Atragem din nou atențiunea publicului românesc din Brașov asupra concertului reuniunii noastre de cântări, care va avea loc mâine, Joi s'era la orele 8 în sala cea mare a Redutei orașenești. În vederea apropiatelor sărbători ale Crăciunului, bogatul program a fost astfel alcătuit ca să conțină și mai multe cântece religioase și acomodate diletelor, cari le pretrecem. — Bilete se află de vânzare cu prețurile obicinuite în librăria d-lui H. Mesch, ér s'era la cassă.

Turburări în Rusia. În Lodz (Polonia rusă) s'au întâmplat mari turburări la 27 Decembrie n. O mare mulțime de Ruși au traversat străzile orașului purtând în frunte drapele roșii. S'au distribuit proclamațiunile revoluționare. Poliția a atacat cu arma. Atunci manifestații au răsunat cu revolvele. Un polițist a fost omorât. S'au făcut mai multe arestări.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la „Oraviciana” societate pe acți în Oravița cor. 25, ér de la d-l Dr. I. Nedelcu cor. 15 întru pomenirea reposesaților Dr. Alexe Manguiea și d-na Ecaterina Trăilă n. Boborony. Primăria generoșii donatori cele mai călduroase mulțămite. — Direcțiunea școl. medii gr. or. române.

Aniversarea luptei de la Baia Eri în ziua aniversării luptei de la Baia (14 Dec. v. 1458) direcțiunea teatrului național din București a organizat cu concursul societății „Carmen”, un mare festival, cu care s'a închis seria sărbătorilor, cari s'au dat pentru comemorarea centenarului al patrulea de la mórtea lui Ștefan cel Mare. S'a reprezentat cu mare succes „Domnița Olteia” poem dramatic în două tablouri de Ludovic Daus și muzica de G. Kiriac, dirigentul societății corale „Carmen”, s'a reprezentat un fragment din „Dumbrava roșie” de Alexandri, o adaptare scenică postumă de însuși V. Ale-

anta acei poeți mult și bine binecuvântările păcii.

Din acest incident, lumea își mai aduce aminte, că nu de mult poesia engleză *Our Lady of the Sows*; a fost telegrafată pe *cheltuiela statului* din Londra până la Canada. Anume în parlamentul Canadei un deputat a atacat vehement acest produs literar, afirmând, că ofensază și batjocorește Canada. Textul autentic al poesiei nu-l avem însă la îndemână. „Părinții” Canadei se socotără, că nu e vreme de pierdut când e vorba de onoarea și demnitatea patriei. Imediat după interpelația deputatului, parlamentul expedă o depeșă la Londra, cerând de urgență telegrafarea poesiei din capăt până în capăt. Tot cuvântul a costat o coroană. S'era amentat *cheltuiela*, dovedindu-se că poesia nu detrage nimic din onoarea Canadei.

Vlădeni, Nov. 1904.

Gavr. Todica.

xandri și s'au cântat numérose coruri de G. Dima, I. Vidu și T. Popovici, între cari cu un mare succes balada „*Mama lui Ștefan cel Mare*”.

Documentele Brașovului. În curând va apare în București o lucrare a d-lui Nicolaescu intitulată „Documentele Brașovului”. Această lucrare — serie „*Voința Națiunii*” — prin modul ei de a fi zețuită conform textelor originale, prin comentarii și traducere exactă, merită deosebita atențiune a slavistilor.

Damele cu docente private la universități. Facultatea filosofică a universității din Viena se va ocupa în curând cu cestiunea principiară dacă se pot admite dame spre a se habilita ca docente private. O damă tânără, aparținătoare unei familii fruntașe vieneze, cu numele „Elisa Richter, fiind promovată la universitatea din Viena de doctor în filosofie, dorește să ajungă la universitate ca profesor, spre care scop și-a și înaintat deja actele. În ședința facultății filosofice din Viena, ținută în luna Decembrie, s'a decis a se amâna aducerea unui conoluș în privința acésta pe ședința ce se va ține în luna Februarie 1905.

Conferințele de la Ateneu. Măne se vor inaugura în București conferințele de la Ateneu, cari vor continua în toate Duminecile și Joile până la 28 Aprilie. Vre-o 40 conferințe sunt deja anunțate.

O trecere în massă la biserica ortodoxă. Diarul „*Russ*”, care apare în Petersburg, înregistrează școirea, că în 20 i. c. n. s'a încuviințat cererea a 3000 *familiilor cehe catolice din Boemia*, de a fi primiți în legăturile bisericii ortodoxe.

Un cadou principelui de coroană german. Din Berlin se anunță, că orașele prusiene vor oferi principelui de coroană german cu ocaziunea cununiei sale drept cadou un serviciu de masă în preț de 500.000 mărci.

Traficul postal de Crăciun în Londra. Póte cineva să-și facă o idee, ce proporțiunii estra-ordinare ia traficul postal în Londra pe timpul sărbătorilor, decât va avea în vedere faptul, că direcțiunea generală a poștelor a trebuit să angajeze pe timpul acésta nu mai puțin de 4000 de funcționari ajutatoși. S'a mai luat dispoziție din partea administrației poștelor ca toate scrisorile și pachetele, și decât au fost expedate cu zile înainte de Crăciun, să fie împărțite chiar în ziua de Crăciun, decât adresanții au cerut acésta pe plic. (Să nu se predea de cât la Crăciun.)

În restaurantul de la Redută stau — precum suntem rugați din partea proprietarului restaurantului d-l G. Rothenbacher a anunța — începând de astăzi la dispoziția publicului românesc și liste românești de bucate.

Apel.

Apropiindu-se anul nou, ocazia neplăcută a schimbului de bilete de felicitare, o deprindere fără rost și împreunată cu multe neplăceri, apelăm la publicul nostru cult și de astă-dată rugându-l, ca în locul felicitărilor de formalitate obicinuite la anul nou, să binevoiească a-și aduce aminte de fiii neamului, cari se luptă cu greutățile existenței la munca grea a învățaturii de carte și să contribuie cu câte o sumă modestă pentru masa studenților români din Brașov.

Donațiunile făcute se vor aduce îndată la cunoștința publică, ér școlarii săraci beneficiați nu vor înceta a se ruga ținic la masa studenților noștri pentru generoșii lor binefăcători dicând:

„ér pe binefăcătorii mesei acéstei vii și morți, pomenesc-ei Dómnne întru împărăția Tu! Amin!”

Brașov, în 15/28 Decembrie 1904.

Pentru Administrația mesei studenților români din Brașov

Virgil Onițiu,
director gimnasial.

Resistența și atacul Port-Arthurului.

(Fine.)

Natura fortificațiilor de la Port-Arthur.

După o dare de seamă din „*L'Echo de Paris*” și din diferite foi rezultă, că forturile au fost construite după principiile noué, adoptate de toate națiunile din Europa, de la aparițiunea obuzelor

explosibile. Ele sunt aprópe tăiate în stâncă, ceea-ce le face aprópe indistructibile. Acele, cari nu îndeplinesc acésta condițiune de a fi săpate în stâncă, ci se găsesc pe un teren móle, sunt construite cu relieful jőse și chiar la nivelul terenului dimprejur, pentru-ca să nu pótă fi vedute de inimic și a-i face deficilă regularea tragerii.

Părțile, cari au însemnătate mai mare și cari sunt espuse tragerii inimice, cum sunt adăposturile și magaziele, sunt protejate de straturi gróse de beton și de blindage rezistente, infundate cât se póte de bine în pământ.

Piesele de artilerie sunt împărțite în uvragele esterióre, unde sunt ascunse cu îngrijire séu sunt aședate în casemate blindate și în tunele chiurasate.

Obstaculele consistă în șanțuri adânci și largi, în grilage puse în fundul șanțurilor contra cărora proiectilele nu au nici un efect; în rețele de fire de fer, ce cu greu se strică, în gropi de lupi, fugașe etc.

Frontul despre mare n'a putut fi atins de Japoneși. Ei au atacat pe uscat frontul despre nord și partea din laturile despre ost și vest.

Terenul înaintea forturilor fiind dominat, apoi presărat de uvrage și redute esterióre, și în special fiind bine bătut din toate uvragele, asediatorul a întâmpinat și întâmpină cele mai mari greutăți de înaintare, pe de o parte din cauza masei de foc asvirite din uvrage, ér pe de altă din cauza lipsei totale de adăposturi și cari nici nu se pot crea, de óre-ce terenul este stâncos.

Acéste împrejurări au făcut, ca Japonéșii să nu pótă, până în present să ia de cât majoritatea uvragele esterióre și a se opri la prima linie a forturilor, unde stau aprópe din lunie, cu toate atacurile desperate, pe cari le dau.

Telegramele actuale ne aduc școirea, că s'ar fi cucerit înălțimea numită 203, situată la 5 mile jumătate de rada interioră, cu care ocaziune s'ar fi atacat și grupul fortului Erlungșan.

Însé decât se observă erochiul, se póte constata, că înălțimea de 203 este afară de centrura esterióra a forturilor și anume în direcțiunea nord-ost, în care se găsește fortul Kakuan séu Tekuan ori Tavanu.

Acésta se póte deduce din faptul, că înălțimea 203 se deapărtează de rada interioră cu 8,800 m. séu în cifra rotundă 9 km., pe când fortul Kekuan e numai la 7 km.

Alte telegrame ne anunță atacul fortului Altesșan la vest, Kinkitun séu Kinkvan la ost și Sangsu ori Sunșan la centrul frontului de nord.

Prin urmare toate telegramele ne arată, că Japonéșii n'au cucerit nici un fort din linia principală.

Cât va mai trece până se cuceréscă ei acésta linie, nu se póte prevedea. În ori ce cas, se póte constata, că după cădereá acéstei linii, Japonéșii vor domina portul și linia a II-a, la distanțe respective de 6—7 km. portul și de 2—3 km. linia a II-a. În asemenea condițiuni linia a II-a nu va pute să rezistă mult, dér tot va rezista.

Cădând linia a II-a Muntele de aur este întors, deci va pute căde și el, precum și o parte din peninsula Tigrului va fi luată în lung.

Totuși considerând, că peninsula Tigrului póte rezista bine și cu spatele forturilor, ce are, atunci ea împreună cu Lupul alb și muntele Liao-ti-șan, vor forma o nouă cetate de un perimetru de 25 km. aproximativ, cu un reduit în muntele Liao-ti-șan, ce pare că nu se póte lua, și o anexă în peninsula Tigrului, care e greu să o atingă prin lucrări de sapă din cauza apei.

Din toate aceste considerațiuni rezultă, că decât garnisona din Port-Arthur va avé, mărind și în unițiuni, apoi decât va fi într'un număr îndestulător și nu se va slăbi ea moral, se póte deduce că cetatea Port-Arthurului va rezista lung timp și flota Balticea o va găsi tot neluată.

E greu, negreșit de a prognostica ceea în privința acéstei cetăți, dér probabilitățile nu arată de cât cele ce conchisărăm mai sus.

Admitând acésta ipoteză, se póte vedea, că atunci când flota Baltică va sosi, amiralul Togo va fi silit să părăsescă supravegherea frontului despre mare, și atunci garnisona acéstei front póte interveni pe frontul de nord în total séu în parte, ceea-ce va mări mult forța de rezistența a cetății.

Locot-colonel Nicolescu.

(„România militară”.)

Bibliografie.

Au apărut următoarele broșuri: „*Banca Austro-Ungară*” de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale, un studiu financiar detaliat privitor la operațiunile, menirea și importanța băncei austro-ungare. La scrierea acéstei broșuri-a servit autorului ca model monografia Băncei austro-ungare a prof. M. Havas. În întroducere ne spune d-l Lăpădatu, că lucrază la un tractat teoretic asupra „*Politicii financiare de bancă*” și pentru-ca acest studiu să fie mai bine înțeles, este necesar a cunoșce mai întâiu operațiile și menirea „Băncei austro-ungare”, spre care scop a desvoltat acest subiect independent, la înțelesul celor interesați în broșura presentă. Prețul 1 coronă. — O a doua broșură de același autor este „*Studiul de contabilitate*”, care apare ca numărul 1 din „*Biblioteca băncilor române*” în editura „*Revistei economice*”. Acésta broșură cuprinde rezultatul cercetărilor și încercărilor autorului de a teoretisa principiile de contabilitate pe base matematice. Ea clarifică mai mult principiile fundamentale ale contabilității. Broșura costă 50 bani. Ambele broșuri au apărut în tipografia arhidiecezană din Sibiiu 1904. Atragem atențiunea celor interesați asupra acestor lucrări valoróse.

A apărut la București:

Sistema ortografică a limbii române de Nic. Densușianu, o broșură de 73 pagine și se află de vânzare la librăria Leon Alcalay din București cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 bani séu 1 cor. 10 fil.

ULTIME SCIRI.

Londra, 28 Decembrie. Agenția „*Reuter*” află, că orașul Tokio este plin de militari. Se lucrază cu activitate la organizarea trupelor de ajutor, ce se vor trimite mareșalului Oyama. Măsură estraordinare au fost luate pentru a pune în stare de apărare insula Formosa și insulele de la sud.

Paris, 28 Decembrie. Din Petersburg se telegrafiază, că e fórté probabil, ca flota lui Rosdestvensky să ocoléscă fărml stâng al insulelor Sunda. E posibil, ca lupta cea mare navală să se dea la Sumatra.

Petersburg, 27 Decembrie. Ucazul Țarului către Senatul imperiului relativ la proiectele de reforme ale administrațiunii imperiului, anunță la început, că *legile fundamentale ale imperiului nu se vor schimba*. Se vor lua măsuri pentru executarea legilor, cari se înlesnescă ori-cărui cetățen să se desvólte în marginile drepturilor sale. În acésta ordine de idee, afară de zemstovurile guvernamentale și districtuale, se vor pute înființa *representațiuni administrative locale* compuse din reprezentanții populațiunii interesate pentru a discuta cestiunii de bună stare publică. Acéste representațiuni vor avé o independență în limitele legilor.

Se va stabili *egalitatea în fața justiției*. Puterea justițiară a autorităților administrative va fi limitată la casurile când siguranța publică va fi primejduită. *Legile confesionale vor trebui să fie revizuite*, precum și ordonanțele cari restring drepturile străinilor și a cătorva clase de cetățeni în limitele intereselor imperiului și a buneii stări a poporului rus. *Legile relative la presă* vor trebui de asemenea să fie revizuite, ér restricțiunile inutile desființate. Ucazul prevede de asemeni măsuri pentru îmbunătățirea situațiunii muncitorilor, mai ales instituija asigurării de cătră stat. Toate reformele sus-menționate vor trebui să fie alcătuite de cătră comitetul ministroilor, ér hotărările luate supuse Țarului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșiana

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comedia într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. Bobanec. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

Țiganii, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 bani porto.)

Cartea Ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Acestă broșură conține poesii istorice și morale spre excitarea gustului de citit la copii. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Excursiuni pe munții Țerei Băresei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Bucei“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperiri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și țera Făgărașului de I. Turou, prononțat pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Dr. Iosif Frapport prelucrată de Ioan Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

Dinu Millan roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Facerea Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natură. Balaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Prosă și versuri, fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto)

— A apărut tomul I. din „Novele“ de Vasile Ranta **Bulicesci**. Broșura are 28e pagini și conține istorie frumoasă scrisă într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto.

„Pe pragul mormântului“ de preotul G. Simu, conține versuri funebre pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto).

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. **Femeia** în versuri pentru popor de I. Tom. Totan învătător, preț. 20 b. plus 3 b. porto.

Poesii, de Bolintineanu. **Bătăliile Românilor,** II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferința ținută a Atheneul român de C. Dîssescu la 27 Februarie 1885. prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Îmbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Penescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocazii funebre. Aranjată prin N. F. Neorușiu. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Priveag, ediția I a de Ioan Iosif Scopol. Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scritorii, cetitorii și criticii de N. Radulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului seu cântarea sărbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cântări la morți, adunate de I. Pop-Reteganul. Prețul 50 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumini poesii de Em. Păvăleanu. cor. 2-50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunii, articoli și foișore de Iónu A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: *Isus* a preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

„O roasă vestejită“ cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„O sēră la stînă“ idilă pentru piano. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„Balada“ pentru violină cu acompaniament de pian. Prețul 1 cor. 25 fil. plus 5 bani porto.

Cărți de rugăciuni și predici.

Cuvântări bisericăscă scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericăscă de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericăscă acomodată pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe sângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predici dela Duminea XI după Rosalii până la Duminea Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70).

Cuvântări bisericăscă pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Drăianu. Timișora 1895. O cârtică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 cor. (plus 10 b. porto).

„Cuvântări bisericăscă de Massilon“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceși de Oradea-nare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitalni orator eclesiasic frances. Pre-dicile sunt împărțite de traducător după anul bisericăsc *resărăitîn*, și fie-care este pusă la acea Duminea sau sărbătore, cu a cărei evanghelie se potrivește predică. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8^o cu portretul lui Massilon. — Traduc-rea se distinge printr'un limbaj aier. — *Prețul 5 cor. (6 Lei 50)* plus 30 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Decemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de cor. ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.85
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. ca premiu	210
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	165.—
Renta de hârtie austr.	100.25
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	119.10
Renta de cor. austr. 4%	100.35
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.25
Losuri din 1860.	155.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.39
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	803.75
Acții de-ale Băncii austr. de credit	675.—
Napoleonodori	19.07
Mărci imperiale germane.	117.62 1/2
London vista.	239.67 1/2
Paris vista.	95.35
Note italiene	95.20

Nr. 2354—1904.

PUBLIICAȚIUNE.

In sensul § 203 din ordinul înaltului minister de interne Nr. 128.000—1902 sunt provocați toți tutorii și curatorii, — afară de tată și mamă — cari nu sunt obligați de-a subșterne socotălă anuală, că cel mult până în **15 Ianuarie 1905** se ridice biletele de anunțare dela scaunul orfanal orășenesc și se le umple referitor la relațiunile personale ale minorenilor și curanșilor dând răspuns la toate întrebările și până în **31 Martie 1905** se le predea tutorului comunal orășenesc.

Pentru persoanele cari sunt puse sub curatelă — din cauză de absență nu trebuie umplute biletele.

Acei tutorii sau curatorii, cari în gradul neînsemnat de cultură nu sunt în stare să umple aceste bilete în mod corăspundător, trebuie să fa că anunțarea verbal — până la termenul de mai sus — la tutorului comunal orășenesc.

Brassó, în 8 Decemvrie 1904.

1584,2—3 *Tutorul comunal orășenesc.*

UN CANDIDAT de advocatură român cu pracsă și cunoscător perfect al limbei maghiare, se primesce îndată în cancelaria avocatului **Iosif Pușcariu din Brașov.**

1—3.1593.

Culegător de litere află imediat condițiune plăcută și durabila în **Tipografia Iosif Marschall,** Sibiiu, strada Măcelarilor nr. 12.

3—3.1595.



Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cia.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Representan-
ța generală Ruda & Blockmann Budapest.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei luni ..	6 cor.	Pe trei luni . . .	10 fr.
Pe șese luni ..	12 ,,	Pe șese luni . . .	20 ,,
Pe un an	24 ,,	Pe un an	40 ,,

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șese luni . .	2 ,,	Pe șese luni . .	4 ,,
Pe trei luni . .	1 ,,	Pe trei luni . .	2 ,,

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin — mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-32 min. dimîn.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-7 min. sēra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. sēra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim.*
- *) (Nu mai până în 15 Novembre).
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 sēra.*
- *) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.*
- *) (are legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 6-34 m. sēra.*

Dela Brașov la Zērnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. sēra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m. (are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. sēra.
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. sēra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda)
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. sēra.*)
- IV. Tren mixt, la órele 10-1 m. sēra.

Dela Zērnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.